

Datum van inontvangstneming : 04/09/2025

Zaak C-511/25 [Srad]ⁱ**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

31 juli 2025

Verwijzende rechter:

Nejvyšší správní soud (Tsjechië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

16 juli 2025

Verzoekende partij in cassatie (verwerende partij in eerste aanleg):

Ministerstvo vnitra

Verwerende partij in cassatie (verzoekende partij in eerste aanleg):

E.K.

BESLISSING

De Nejvyšší správní soud (hoogste bestuursrechter, Tsjechië; hierna: „NSS”) [OMISSIS] heeft, in de zaak tussen **E.K.** (verzoeker in eerste aanleg) [OMISSIS] en het **Ministerstvo vnitra** (ministerie van Binnenlandse Zaken, Tsjechië; verweerder in eerste aanleg) betreffende een beroep tegen het besluit van het ministerie van 28 januari 2025 [OMISSIS], in het kader van het cassatieberoep dat door het ministerie is ingesteld tegen het vonnis van de Krajský soud v Brně (rechter in eerste aanleg Brno, Tsjechië) van 9 april 2025, zaaknummer: 41 Az 5/2025-25,

beslist:

I. de volgende prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie **voor te leggen:**

Kan bij de toepassing van artikel 17, lid 1, eerste alinea, van verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend, ook worden afgeweken van de aanwijzing van de verantwoordelijke lidstaat overeenkomstig artikel 3, lid 2, van die verordening, of is de uitoefening van deze discretionaire bevoegdheid louter beperkt tot de situaties waarin de verantwoordelijke lidstaat is aangewezen op basis van artikel 3, lid 1, van die verordening?

[OMISSIS]

Motivering:

I. Voorwerp van de procedure

- 1 De verzoeker in eerste aanleg is geboren en staat officieel geregistreerd als vrouw, maar de Nejvyšší správní soud (hoogste bestuursrechter, Tsjechië; hierna: „NSS”) respecteert in de bewoordingen van de onderhavige beslissing het feit dat hij zich als man identificeert.
- 2 De verzoeker in eerste aanleg is Russisch onderdaan van Joodse afkomst die een transitie van vrouw tot man ondergaat. Het Ministerstvo vnitra (ministerie van Binnenlandse Zaken, Tsjechië; hierna: „ministerie”) heeft de procedure inzake zijn verzoek om internationale bescherming gestaakt. Het ministerie is namelijk tot de conclusie gekomen dat – overeenkomstig artikel 3, lid 2, eerste alinea, van verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (hierna: „Dublin III-verordening”) – Nederland de voor de behandeling van het verzoek van verzoeker in eerste aanleg verantwoordelijke lidstaat is.
- 3 Verzoeker in eerste aanleg is bij de Krajský soud v Brně (rechter in eerste aanleg Brno, Tsjechië) in beroep gegaan tegen dat besluit van het ministerie. Deze rechter heeft het besluit van het ministerie vernietigd. Volgens hem heeft het ministerie in onvoldoende mate onderzocht of het Nederlandse asielstelsel geen systemische problemen vertoont waardoor verzoeker in eerste aanleg zou kunnen worden blootgesteld aan onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Daarnaast heeft het ministerie onvoldoende toegelicht waarom het in deze zaak geen gebruik heeft gemaakt van de discretionaire bevoegdheid in de zin van artikel 17 van de Dublin III-verordening.
- 4 Volgens de rechter in eerste aanleg kan artikel 17 van de Dublin III-verordening wel worden toegepast, ondanks het feit dat de verantwoordelijke lidstaat is aangewezen overeenkomstig artikel 3, lid 2, en niet overeenkomstig artikel 3, lid 1, van die verordening. Deze rechter kan zich niet vinden in de nationale

rechtspraak volgens welke de discretionaire bevoegdheid alleen kan worden uitgeoefend indien de verantwoordelijke lidstaat is aangewezen overeenkomstig artikel 3, lid 1, van de Dublin III-verordening. Hij heeft overwogen om een prejudiciële vraag over deze kwestie te stellen, maar was daartoe overeenkomstig artikel 267 VWEU niet verplicht. Rekening houdend met andere tekortkomingen die met betrekking tot het bestreden besluit waren geconstateerd en met het feit dat hij zijn eigen uitlegging van de Dublin III-verordening als duidelijk beschouwde, heeft die rechter daarom prioriteit gegeven aan het waarborgen van rechtsbescherming voor de verzoeker in eerste aanleg.

- 5 Het ministerie heeft tegen het vonnis van de rechter in eerste aanleg een cassatieberoep bij de NSS ingesteld. Het ministerie stelt dat de rechter in eerste aanleg van de vaste rechtspraak van de NSS is afgeweken. Volgens deze rechtspraak kan de discretionaire bevoegdheid in de zin van artikel 17 van de Dublin III-verordening niet worden uitgeoefend in situaties waarin de verantwoordelijke lidstaat is aangewezen overeenkomstig artikel 3, lid 2, van die verordening. Het ministerie volgt normaal gesproken deze rechtspraak.
- 6 Aangezien de verblijfplaats van verzoeker in eerste aanleg in de loop van de cassatieprocedure onbekend is geworden, heeft de NSS een belangenbehartiger voor hem aangesteld, te weten [OMISSIS], advocate (hierna: „advocate”). In haar standpunt heeft de advocate het oordeel van de rechter in eerste aanleg onderschreven. Volgens haar is de rechtspraak van de NSS formalistisch en onlogisch. Personen die om internationale bescherming verzoeken en voor wie de verantwoordelijke lidstaat is aangewezen overeenkomstig artikel 3, lid 2, van de Dublin III-verordening, zouden niet mogen worden uitgesloten van de mogelijkheid dat hun verzoek ingevolge artikel 17 van die verordening door een andere lidstaat wordt overgenomen. Een dergelijke uitlegging is in strijd met de doelstelling en opzet van de Dublin III-verordening, brengt gevolgen met zich mee die in strijd zijn met de grondwet en vormt een ongerechtvaardigde inbreuk op de grondrechten van personen die om internationale bescherming verzoeken.

II. Toepasselijke bepalingen van Unierecht en nationale bepalingen

- 7 In artikel 17, lid 1, eerste alinea, van de Dublin III-verordening is bepaald:

„In afwijking van artikel 3, lid 1, kan elke lidstaat besluiten een bij hem ingediend verzoek om internationale bescherming van een onderdaan van een derde land of een staatloze te behandelen, ook al is hij daartoe op grond van de in deze verordening neergelegde criteria niet verplicht.”
- 8 Artikel 3, lid 1, van de Dublin III-verordening bepaalt:

„De lidstaten behandelen elk verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze op het grondgebied van een van de lidstaten wordt ingediend, inclusief aan de grens of in de transitzones. Het verzoek wordt door één enkele lidstaat behandeld, namelijk

de lidstaat die volgens de in hoofdstuk III genoemde criteria verantwoordelijk is.”

- 9 Artikel 3, lid 2, eerste alinea, van de Dublin III-verordening luidt:

„Wanneer op basis van de in deze verordening vastgestelde criteria geen verantwoordelijke lidstaat kan worden aangewezen, is de lidstaat waar het verzoek om internationale bescherming het eerst werd ingediend, verantwoordelijk voor de behandeling ervan.”

- 10 Overweging 17 van de Dublin III-verordening is als volgt geformuleerd:

„Een lidstaat moet echter om humanitaire redenen of uit mededogen kunnen afwijken van de verantwoordelijkheidscriteria om gezinsleden, familieleden of andere familierelaties bijeen te kunnen brengen en een verzoek om internationale bescherming dat bij deze lidstaat of bij een andere lidstaat is ingediend kunnen behandelen, ook al is hij volgens de bindende criteria van deze verordening niet verantwoordelijk voor de behandeling.”

III. Motivering van de prejudiciële vraag

- 11 Volgens de Tsjechische rechtspraak bepalen overheidsinstanties naar eigen inzicht of ze de discretionaire bevoegdheid in de zin van artikel 17 van de Dublin III-verordening uitoefenen, hetgeen aan rechterlijke toetsing kan worden onderworpen. De NSS heeft in het arrest van 5 januari 2017 (zaaknummer: 2 Azs 222/2016-24, CZ:NSS:2017:2.Azs.222.2016.24) het volgende geoordeeld:

„Het uitoefenen van gezag door het overnemen van de behandeling van een verzoek om internationale bescherming door een lidstaat die daar niet toe verplicht is, houdt dus geen recht op willekeur in, maar een verplichting om een rationele oplossing te zoeken en te vinden die bij de specifieke omstandigheden aansluit. Indien uit de omstandigheden van de zaak blijkt dat deze om een bijzondere aanpak vraagt, moet de toepassing van artikel 17, lid 1, van de Dublin III-verordening worden overwogen.” (punt 33 van het aangehaalde arrest; alle arresten van de NSS zijn ook te vinden op de website: www.nssoud.cz).

Het gaat dus om een situatie waarin een rechtsmiddel tegen de weigering om discretionaire bevoegdheden uit te oefenen voortvloeit uit het nationale recht, op een manier die verder gaat dan hetgeen uit het Unierecht voortvloeit [zie het arrest van het Hof van 18 april 2024, Minister for Justice (Discretionaire bepaling – Beroep), C-359/22, EU:C:2024:334, punt 46].

- 12 De kern van deze zaak is de vraag hoe de verwijzing in artikel 17, lid 1, van de Dublin III-verordening moet worden opgevat. Het gaat voornamelijk om de formulering „in afwijking van artikel 3, lid 1”. Tot nu toe leidde de NSS uit deze formulering a contrario af dat op grond van artikel 17 van de Dublin III-verordening uitsluitend van de aanwijzing van de verantwoordelijke lidstaat kan

worden afgeweken indien de verantwoordelijke lidstaat is aangewezen overeenkomstig de regels waarnaar wordt verwezen in artikel 3, lid 1, van de verordening. Indien de lidstaat echter op grond van een aanvullend criterium overeenkomstig artikel 3, lid 2, van de verordening is aangewezen, is er geen ruimte om de discretionaire bevoegdheid overeenkomstig artikel 17 van de verordening uit te oefenen.

- 13 Deze conclusie volgt met name uit het arrest van de NSS van 18 mei 2016 (zaaknummer: 6 Azs 67/2016-34, nr. 3447/2016 Zb. NSA; CZ:NSS:2016:6.Azs.67.2016.34). De relevante passages uit dat arrest luiden als volgt:

„Artikel 17, lid 1, van de Dublin III-verordening bepaalt uitdrukkelijk dat alleen kan worden afgeweken van de verantwoordelijkheid die is bepaald overeenkomstig artikel 3, lid 1, van die verordening. De NSS heeft onderzocht dat dit ook in de Engelse taalversie van de Dublin III-verordening aldus is verwoord. Volgens de NSS leidt de taalkundige en systemische uitlegging dus tot de ondubbelzinnige conclusie dat de discretionaire bevoegdheid om de behandeling van het verzoek over te nemen alleen kan worden uitgeoefend indien de verantwoordelijkheid is bepaald overeenkomstig artikel 3, lid 1, van de Dublin III-verordening, dat wil zeggen alleen in gevallen waarin de verantwoordelijkheid vaststaat op grond van de criteria uit hoofdstuk III van die verordening (artikel 7 of artikelen 8-15). Indien de verantwoordelijkheid is bepaald op grond van een aanvullend criterium uit artikel 3, lid 2, van de Dublin III-verordening, is het geheel uitgesloten om de discretionaire bevoegdheid in de zin van artikel 17, lid 1, van die verordening uit te oefenen.”

Met betrekking tot overweging 17 van de Dublin III-verordening is in het aangehaalde arrest het volgende vermeld:

„Op basis van deze algemene formulering zou op het eerste gezicht kunnen lijken dat de lidstaten de discretionaire bevoegdheid in alle gevallen kunnen uitoefenen. De NSS is echter van oordeel dat dit niet het geval is. Allereerst moet worden benadrukt dat de aangehaalde passage eerder declaratoir van aard is en als een aanknopingspunt bij de uitlegging kan dienen. Maar zelfs uit deze passage van de preambule kan in de context van de onderhavige zaak niet worden afgeleid dat de discretionaire bepaling eventueel van toepassing zou kunnen zijn in alle situaties waarin de verantwoordelijkheid wordt bepaald. Deze declaratieve en algemene bepaling wordt namelijk juist beperkt door de bewoordingen van artikel 17, lid 1, van de Dublin III-verordening, waarmee de discretionaire bevoegdheid om de behandeling van het verzoek over te nemen vrij uitdrukkelijk wordt beperkt tot gevallen waarin de verantwoordelijkheid is bepaald overeenkomstig artikel 3, lid 1, van die verordening, waarin naar hoofdstuk III wordt verwezen. De NSS gaat ervan uit dat indien het de intentie van de Uniewetgever was om de discretionaire bevoegdheid uit te breiden naar gevallen waarin de

verantwoordelijkheid is bepaald overeenkomstig artikel 3, lid 2, van de Dublin III-verordening (aanvullend criterium), hij de inhoud van artikel 17, lid 1, van die verordening niet uitdrukkelijk – als hierboven beschreven – zou hebben beperkt, of hij het aanvullende criterium eventueel in hoofdstuk III zou hebben opgenomen.”

- 14 De NSS heeft dit juridische standpunt ook in zijn latere rechtspraak ingenomen (hierboven aangehaalde arrest, zaaknummer: 2 Azs 222/2016-24, punt 37; beslissingen: van 21 maart 2018, zaaknummer: 6 Azs 367/2017-47, CZ:NSS:2018:6.Azs.367.2017.47, punt 17; van 11 april 2019, zaaknummer: 3 Azs 7/2019-41, CZ:NSS:2019:3.Azs.7.2019.41, punt 12; of van 30 juni 2020, zaaknummer: 2 Azs 356/2019-43, CZ:NSS:2020:2.Azs.356.2019.43, punt 13).
- 15 In zijn cassatieberoep verzoekt het ministerie de NSS deze jurisprudentielijn ook in de onderhavige zaak te handhaven. Verzoeker in eerste aanleg en de rechter in eerste aanleg stellen daarentegen dat deze rechtsopvatting – in het licht van de door hen aangevoerde argumenten met betrekking tot de doelstelling en opzet van de verordening – onjuist is en verzoeken de NSS deze jurisprudentielijn te verlaten.
- 16 Volgens de verwijzende rechter (kamer van de NSS die met de behandeling van deze zaak is belast) is het antwoord op de vraag welke van de twee mogelijke uitleggingen van artikel 17, lid 1, van de Dublin III-verordening correct is, niet duidelijk (*clair*), zoals de rechter in eerste aanleg en verzoeker in eerste aanleg stellen.
- 17 In het arrest van 6 oktober 1982, Cilfit, 283/81, EU:C:1982:335, heeft het Hof geoordeeld dat de juiste toepassing van het Unierecht zo evident kan zijn, dat redelijkerwijze geen twijfel kan bestaan omtrent de wijze waarop de gestelde vraag moet worden opgelost. Alvorens tot de conclusie te komen dat dit het geval is, dient de nationale rechterlijke instantie [die in laatste aanleg uitspraak doet,] ervan overtuigd te zijn dat die oplossing even evident zou zijn voor de rechterlijke instanties van de andere lidstaten en voor het Hof. Enkel wanneer aan deze voorwaarden is voldaan, kan de[ze] nationale rechterlijke instantie ervan afzien de vraag aan het Hof voor te leggen, en haar op eigen verantwoordelijkheid oplossen (punt 16).
- 18 In de rechtspraak van het Hof wordt er inderdaad voornamelijk van uitgegaan dat het feit dat andere nationale rechterlijke instanties tegenstrijdige beslissingen hebben gegeven, op zichzelf beschouwd niet beslissend is voor de vraag of de verplichting krachtens artikel 267, derde alinea, VWEU bestaat, en dat de rechterlijke instantie die in laatste aanleg uitspraak doet van oordeel kan zijn dat ondanks dat lagere rechterlijke instanties een bepaling van het Unierecht in zekere zin hebben uitgelegd, er geen redelijke twijfel kan bestaan over de juistheid van de uitlegging die zij voornemens is aan die bepaling te geven en die verschilt van de uitlegging van die instanties (arrest van het Hof van 9 september 2015, Ferreira da [REDACTED] e.a., C-160/14, EU:C:2015:565, punten 41-42).

- 19 Tegelijkertijd wijst het Hof er echter op dat indien de rechterlijke instanties van een lidstaat of van verschillende lidstaten uiteenlopende uitspraken over de uitlegging van een op het hoofdgeding toepasselijke bepaling van het Unierecht doen en de nationale rechterlijke instantie die in laatste aanleg uitspraak doet hiervan in kennis wordt gebracht, deze rechterlijke instantie bijzonder zorgvuldig te werk moet gaan bij de beoordeling of er redelijkerwijs toch geen twijfel bestaat over de juiste uitlegging van de betrokken bepaling van het Unierecht en met name rekening moet houden met het doel van de prejudiciële procedure, namelijk een uniforme uitlegging van het Unierecht verzekeren (arrest van het Hof van 6 oktober 2021, *Conorzio Italian Management en Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, punt 49).
- 20 Volgens de verwijzende rechter kan in deze zaak niet met zekerheid worden gesteld dat de rechterlijke instanties van andere lidstaten of het Hof tot een eenduidige conclusie zouden komen met betrekking tot de vraag of de discretionaire bevoegdheid in de zin van artikel 17 van de Dublin III-verordening ook kan worden uitgeoefend in het geval dat de verantwoordelijkheid is bepaald lidstaat overeenkomstig artikel 3, lid 2, van die verordening. De tot dusver door de NSS onderschreven opvatting dat dit niet toegestaan is, wordt met name bevestigd door de duidelijke bewoordingen van de relevante bepalingen van de Dublin III-verordening. Er bestaan echter ook zeer overtuigende argumenten met betrekking tot de doelstelling en opzet van de verordening die de tegenovergestelde conclusie rechtvaardigen, hetgeen de verwijzende rechter hieronder zal toelichten. [OMISSIS] [verwijzing naar artikel 267 VWEU]
- 21 Tegelijkertijd is de verwijzende rechter – net als de rechter in eerste aanleg en verzoeker in eerste aanlegverzoeker in eerste aanleg – van oordeel dat de uitlegging volgens welke het op grond van artikel 17 van de Dublin III-verordening is toegestaan om af te wijken van de overeenkomstig artikel 3, lid 2, van die verordening bepaalde verantwoordelijkheid, overtuigender lijkt.
- 22 Het tegenovergestelde standpunt, zoals samengevat in het arrest in de zaak 6 Azs 67/2016-34, is bijna uitsluitend gebaseerd op een taalkundige uitlegging van artikel 17 van de Dublin III-verordening. Volgens dat standpunt wilde de Uniewetgever door middel van de gebruikte formulering de discretionaire bevoegdheid enkel beperken tot situaties waarin de verantwoordelijke lidstaat is aangewezen overeenkomstig artikel 3, lid 1, van de Dublin III-verordening (zie hierboven in punt 13).
- 23 Zoals het Hof van Justitie in het verleden echter herhaaldelijk heeft benadrukt, moet bij de uitlegging van een Unierechtelijke bepaling niet enkel rekening worden gehouden met de bewoordingen ervan, maar ook met de context en de doelstellingen van de regeling waarvan zij deel uitmaakt (zie onder meer arresten van het Hof van 21 juli 2011, [REDACTED] C-150/10, EU:C:2011:507, punt 41; 19 december 2013, [REDACTED] C-84/12, EU:C:2013:862, punt 34, of 10 september 2014, [REDACTED] C-491/13, EU:C:2014:2187, punt 22).

24 Zoals de rechter in eerste aanleg al heeft benadrukt [OMISSIS], kan de in artikel 17, lid 1, van de Dublin III-verordening vervatte verwijzing ook aldus worden uitgelegd dat het aanvullende criterium overeenkomstig artikel 3, lid 2, van die verordening onlosmakelijk deel uitmaakt van de regels voor de bepaling van de verantwoordelijke lidstaat overeenkomstig artikel 3, lid 1, en dat deze twee bepalingen niet kunstmatig los van elkaar kunnen worden gezien.

25 Het Hof heeft ten slotte in het verleden al op deze benadering gewezen en spreekt met betrekking tot de discretionaire bevoegdheid in algemene termen over „de criteria van die verordening”, en niet uitsluitend over de criteria uit hoofdstuk III waarnaar artikel 3, lid 1, van de Dublin III-verordening verwijst. Zie in die zin het arrest van 23 januari 2019, M.A. e.a., C-661/17, EU:C:2019:53, waarin het Hof het volgende heeft geoordeeld:

„Gelet op de omvang van de aldus aan de lidstaten toegekende beoordelingsbevoegdheid is het aan de betrokken lidstaat om uit te maken in welke omstandigheden hij gebruik wenst te maken van de mogelijkheid die wordt geboden door de discretionaire bepaling van artikel 17, lid 1, van de Dublin III-verordening, en om ermee in te stemmen zelf over te gaan tot de behandeling van een verzoek om internationale bescherming waarvoor hij niet verantwoordelijk is op grond van de criteria van die verordening” (punt 59, onderstreping door de NSS).

Een vergelijkbaar standpunt heeft het Hof ook ingenomen in het arrest van 30 november 2023, Ministero dell’Interno (Gemeenschappelijke brochure – Indirect refoulement), gevoegde zaken C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 en C-328/21, EU:C:2023:934, punten 146-147.

26 Anderzijds verwijst het Hof met betrekking tot de discretionaire bevoegdheid soms ook uitdrukkelijk alleen naar de „volgens de in hoofdstuk III van deze verordening geformuleerde criteria”, zoals bijvoorbeeld blijkt uit het arrest van 16 februari 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Ongeboren kind op het moment van de asielaanvraag), C-745/21, ECLI:EU:C:2023:113, punten 48 en 51.

27 Hetgeen de verwijzende rechter echter vooral overtuigt is dat de rechter in eerste aanleg er op heeft gewezen dat er geen inhoudelijke gronden bestaan om aan te nemen dat het niet toegestaan is om de discretionaire bevoegdheid toe te passen in samenhang met artikel 3, lid 2, van de Dublin III-verordening [OMISSIS]. Ook de verwijzende rechter heeft geen rationele gronden gevonden die een dergelijk onderscheid rechtvaardigen.

28 De bovenstaande opvatting wordt ook bevestigd door de inhoud van overweging 17 van de Dublin III-verordening, waarin geen beperkingen van de discretionaire bevoegdheid worden genoemd. Integendeel: uit deze overweging volgt dat het de intentie van de Uniewetgever was de lidstaten zeer ruime bevoegdheid te geven om zelf te beslissen over de overname van de behandeling

van een verzoek om internationale bescherming. Zoals het Hof heeft geoordeeld, strekt die bevoegdheid ertoe elke lidstaat de mogelijkheid te bieden om zelfstandig – uit politieke, humanitaire of praktische overwegingen – te besluiten een verzoek om internationale bescherming te behandelen, ook al is hij volgens de criteria van de Dublin III-verordening niet de verantwoordelijke lidstaat (arrest van 4 oktober 2018, [REDACTED] C-56/17, EU:C:2018:803, punt 53). De NSS acht het niet logisch dat lidstaten worden beperkt in hun vrijheid om gebruik te maken van de discretionaire bevoegdheid in de zin van artikel 17, lid 1, van de Dublin III-verordening uitsluitend omdat de verantwoordelijke lidstaat is aangewezen overeenkomstig artikel 3, lid 2, van die verordening.

- 29 Een dergelijk onderscheid vloeide evenmin voort uit de voorheen geldende regeling krachtens verordening (EG) nr. 343/2003 van de Raad van 18 februari 2003 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat door een onderdaan van een derde land bij een van de lidstaten wordt ingediend (hierna: „Dublin II-verordening”), hetgeen de rechter in eerste aanleg ook heeft benadrukt [OMISSIS]. Artikel 3, lid 1, eerste alinea, van de Dublin II-verordening bepaalde het volgende:

„De lidstaten behandelen elk asielverzoek dat door een onderdaan van een derde land bij een van hen wordt ingediend, hetzij aan de grens hetzij op hun grondgebied. Een asielverzoek wordt door een enkele lidstaat behandeld, namelijk de lidstaat die volgens de in hoofdstuk III genoemde criteria verantwoordelijk is voor de behandeling van het asielverzoek.”

Artikel 3, lid 2, van die verordening luidde als volgt:

„In afwijking van lid 1 kan elke lidstaat een bij hem ingediend asielverzoek van een onderdaan van een derde land behandelen, ook al is hij daartoe op grond van de in deze verordening neergelegde criteria niet verplicht. In dat geval wordt deze lidstaat de verantwoordelijke lidstaat in de zin van deze verordening en neemt hij de daaruit voortvloeiende verplichtingen op zich. In voorkomend geval stelt hij de lidstaat die op grond van de criteria van deze verordening voorheen verantwoordelijk was, of de lidstaat waar een procedure loopt om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk was, of de lidstaat tot welke een verzoek tot overname of terugname is gericht, daarvan in kennis.”

- 30 Gedurende de periode waarin de Dublin II-verordening van kracht was, kon een lidstaat dus afwijken van alle criteria die in die verordening (specifiek in hoofdstuk III ervan) waren vastgelegd. In dit verband kan bijvoorbeeld worden verwezen naar het arrest van het Hof van 30 mei 2013, [REDACTED] C-528/11, EU:C:2013:342, punten 35-39, of het arrest van het Hof (Grote kamer) van 14 november 2013, [REDACTED] C-4/11, EU:C:2013:740, punt 28.

- 31 De verwijzende rechter deelt de opvatting van de rechter in eerste aanleg dat het feit dat het aanvullende criterium uit artikel 3, lid 2, van de Dublin III-verordening formeel niet langer deel uitmaakt van hoofdstuk III (zie artikel 13 van de Dublin II-verordening), eerder een redactionele wijziging en een wijziging in de opbouw van de tekst is die er niet op wijst dat de Uniewetgever de discretionaire bevoegdheid van de lidstaten heeft willen beperken. Volgens de NSS wordt dit ook niet bevestigd in het voorstel voor de Dublin III-verordening (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52008PC0820>), waarin met betrekking tot de discretionaire bevoegdheid enkel het volgende werd voorgesteld:

„de omstandigheden en procedures voor het toepassen van de discretionaire bepalingen (humanitaire gronden en soevereiniteit) zijn verduidelijkt, onder andere om ervoor te zorgen dat de verordening door de lidstaten uniformer en efficiënter wordt toegepast” (blz. 6);

„de soevereiniteitsclausule en de humanitaire clausule met het oog op de duidelijkheid te herzien en samen te brengen in één hoofdstuk, getiteld ‚discretionaire bepalingen’. Voorgesteld wordt de soevereiniteitsbepaling te gebruiken uit mededogen of om humanitaire redenen. Wat betreft de omstandigheden waarin de humanitaire clausule moet worden toegepast, wordt voorgesteld een algemene clausule te handhaven die de lidstaten de mogelijkheid biedt deze clausule toe te passen wanneer de strikte toepassing van de bindende criteria ertoe leidt dat gezinsleden of andere verwanten van elkaar worden gescheiden” (blz. 8, onderstreept door de NSS);

„verschillende aspecten van de procedure voor de toepassing van de discretionaire bepalingen te verduidelijken. Om te voorkomen dat de soevereiniteitsclausule ten nadele van de aanvrager wordt toegepast, blijven de lidstaten verplicht de instemming van de aanvrager te verkrijgen” (blz. 8).

Volgens de verwijzende rechter ondersteunt ook de tekst van het voorstel voor de Dublin III-verordening daarom de conclusie dat het de intentie van de Uniewetgever was om de bestaande juridische situatie in stand te houden, dat wil zeggen de lidstaten de mogelijkheid te blijven bieden om af te wijken van de aanwijzing van de verantwoordelijke lidstaat op grond van om het even welk criterium van de in die verordening vastgestelde criteria.

- 32 Met betrekking tot de stelling van verzoeker in eerste aanleg dat het niet kunnen toepassen van artikel 17, lid 1, van de Dublin III-verordening in zijn geval in strijd zou zijn met artikel 4 van het Handvest [OMISSIS], wijst de NSS in aanvulling op het bovenstaande erop dat dit argument irrelevant lijkt, omdat vergelijkbare overwegingen in het verleden al door het Hof zijn verworpen (arresten van het Hof: van 16 februari 2017, C.K. e.a., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, punt 97; of het aangehaalde arrest in de zaak Ministero dell’Interno, punt 152).
- 33 Om de hierboven uiteengezette redenen heeft de verwijzende rechter beslist het Hof de vraag te stellen of het ook toegestaan is om de discretionaire bevoegdheid

in de zin van artikel 17, lid 1, van de Dublin III-verordening uit te oefenen in een situatie waarin de verantwoordelijke lidstaat is aangewezen overeenkomstig artikel 3, lid 2, van die verordening. Tegelijkertijd neigt de verwijzende rechter – net als de rechter in eerste aanleg en verzoeker in eerste aanleg – tot de conclusie dat dit wel is toegestaan, gezien de doelstelling en opzet van de verordening, die volgens de verwijzende rechter overtuigender zijn dan de loutere taalkundige uitlegging van de aangehaalde bepalingen.

34 [OMISSIS]

35 [OMISSIS]

[OMISSIS] [herhaling van de prejudiciële vraag en nationale procedurele kwesties]